L. Kons. 1469/s.

KURENDA SZKOLNA

za miesiąc Sierpień 1863. r.

№ 5.

(Dokończenie do L. 733/s. zob. Kur. Szk. do L. 848/s. 978/s i 1249/s.)

Ostrzegamy również, aby pauszale w ilości 5 złr. w. a. rocznie na pomniejsze potrzeby szkolne pobierane na inne cele obracaném nie było. Do tych pomniejszych potrzeb szkolnych liczy się także sprawienie gąbki, której odwilżonym kawałkiem bibuły ani mokrą szmatą zastępować się nie godzi. Nadużycie w tej mierze podałoby uczciwość i charakter nauczyciela w wątpliwość, na co Władze nie mogłyby patrzéć obojętném okiem.

Nadmieniliśmy w toku uwag niniejszych o uprzedzeniu, jakie lud wiejski słusznie czy niesłusznie przeciw szkole w sercu swojém żywi. W skutek tej niechęci uczęszcza w niektórych tylko porach roku młodzież licznie do szkoły, w lecie zaś i na wiosnę obracaną bywa do posług domowych. Nauczycielowi pozostaje zatém za mało czasu na wykończenie zamierzonéj pracy. Stósownie tedy będzie, aby rekreacya czyli wypoczynek raz tylko na tydzień i to we Czwartki po południu miał miejsce. Rozporządzenie to wyłącznie szkół trywijalnych dotyczące niezwłocznie w życie wprowadzić należy. Nakazujemy również, aby we wszystkich szkołach dyecezyi Krakowskiéj modlitwa po nauce w małym katechizmie umieszczona a wzmiankę o Jego Cesarskiej Mości w sobie zawierająca, przez młodzież szkolną odmawianą była i aby nikt téj modlitwy nie zmieniał na inną.

Nie odpowiadałoby także ani życzeniom Władzy, ani godności świętej religii naszej, aby nauczyciel świecki, człowiek bez namaszczenia, udzielaniem nauki religii w szkole się zajmował. Obowiązkiem jego jest, aby podczas godziny religii na wykładzie był obecnym, jużto dla utrzymania porządku, jużto dla zbudowania własnego, jużto nakoniec dlatego, aby w razie potrzeby nieobecnego X. katechetę skutecznie wyręczyć i z młodzieżą naukę religii powtarzać był w stanie. Z wyjątkiem tego wypadku nie przysłuża mu prawo uczenia dzieci nauk religijnych głębokich i przechodzących granice rozumu ludzkiego, tém więcej, gdy liczba kapłanów dzięki Najwyższemu nie zmniejszyła się do tego stopnia, żebyśmy się w krzewieniu królestwa Bożego na ziemi i w siejbie słowa Pańskiego obcą mieli wyręczać dłonią. Nie lękamy się także aby kapłanom zabrakło gotowości i odpowiedniej zdolności, przeto mamy sobie za obowiązek PP. Nauczycieli od tej pracy tu i owdzie podejmowanéj uwolnić, Szanowne Duchowieństwo do niéj wezwać, a dozorom dystryktowym polecić czuwanie, aby nauka religii w szkołach ludowych na podstawie książek przepisanych udzielaną była. Mówiąc o katechizmach na użytek szkolny przeznaczonych, nie wymagamy aby się JJ. XX. Katecheci niewolniczo do nich stósowali i kazali dzieciom uczyć się ich mechanicznie na pamięć, owszem jak najmocniéj zalecamy, aby wedle możności unikać mechanizmu i oschłości w wykładzie, aby jak najwięcéj czynić praktycznych zastósowań, gdyż przez to uczynim naukę religii przyjemną i pożyteczną. Mając nakoniec wzgląd, iż objawienie jest faktem historycznym, radzimy, aby w szkołach ludowych przy nauczaniu religii nie opuszczać drogi historycznéj, lecz na pojedynczych faktach historyi świętéj osnować prawdy wiary i obyczajności.

Skreśliwszy te kilka wyrazów, do czego nam niektóre spostrzeżenia w Reskrypcie Prezydyalnym W. c. k. Komisyi Namiestniczéj z dnia 12. Kwietnia b. r do L. 1679 wyrażone nastręczyły sposobność, poczytujemy sobie za miły obowiązek oświadczyć WW. JJ XX. Dozorcom Dystryktowym, Proboszczom i Katechetom nasze podziękowanie za chętne i gorliwe współdziałanie około podniesienia oświaty ludowéj, które to dzieło

z całem zaufaniem poruczamy i nadal Ich pieczołowitości, mając to silne przekonanie, że pod okiem Duchowieństwa katolickiego oświata drogą prawdy się potoczy a nie zboczy na bezdroża.

PP. nauczyciele zaś zechcą w niniejszéj Odezwie wyczytać troskliwość naszą o ich własne dobro. Ci, którzy nam z gorliwości i pracowitości są znani, a którym zasłużoną wymierzyliśmy pochwałę, niechaj postępowaniem swojém dalszych względów godnymi się okażą, niechaj rąk nie zakładają, bo meta jeszcze daleka, niech pracują ile sił starczy a pychą się nie nadymając, niech powtarzają znane słowa pisma Bożego: „Słudzy jesteśmy niepożyteczni.“ Którym zaś zniewoleni byliśmy uczynić wyrzut dotkliwy albo ich milczeniem pominąć, przywodzimy na pamięć słowa Odezwy Konsystorskiej z dnia 13. Lipca 1860. do L. 536/s. „Niech im to nie odbiera odwagi i nie zatwardza ich serca, ale Boga wezwawszy na pomoc, przez opieszałość poniesione straty podwojoną niechaj nagradzają pilnością. Wszak tego własny ich interes wymaga, bo unikną zawstydzenia i nagany, która złych robotników spotyka. Nauczyciel nie jest to najemnik, który za dzienną zapłatę odrabia od wschodu do zachodu słońca wyznaczoną robotę; takim się dopiero staje, jeśli robotę jak za najem spycha. Powołanie jego jest wyższe i wielce szlachetne; zbliża się bowiem do kapłańskiego, jeźli je nauczyciel umié i chce dobrze zrozumiéć i pojąć.” Niech przytém każdy nauczyciel pamięta, że go czeka odpowiedzialność i ścisły rachunek z sumieniem, z ludzkością, z władzą zwierzchniczą i z Bogiem; niech nigdy nie mówi, że za tak skromną zapłatę dosyć wiele robi, bo przeto samby się najemnikiem być mienił. Poświęcenie się i trudy nauczyciela gorliwego pieniędzmi nigdy dostatecznie opłacone być nie mogą; oziębły nauczyciel niegodzien i miernéj zapłaty.

Z Konsystorza Jlngo Krak.
Kraków, dnia 25. Kwietnia 1863.

L. 1379

S.

Podaje się niniejszém do wiadomości, iż posada nauczycielki robót ręcznych przy szkole trywialnéj w Raciborowicach P. Bronisławie Klimondowéj żonie tamecznego nauczyciela, zaś posada nauczyciela przy szkółce trywialnéj w Rybny P. Wiktorowi Batorskiemu udzieloną została. —

Z Konsystorza Jlngo Dyjec. Krak.
Kraków dnia 28. Lipca 1863.

L. 1253

S.

Na posadę nauczycielską przy szkole trywialnéj w Modlnicy, patronatu rządowego, do któréj przywiązana jest roczna pensyja w kwocie 210 złr. w. a. częścią z funduszu szkolnego a częścią od gminy i 2 morgi gruntu, rozpisuje się niniejszém Konkurs. Termin na wniesienie podań skończy się z dniem 31. Sierpnia b. r.

Z Konsystorza Jlngo Dyjec. Krak.
Kraków dnia 11. Lipca 1863.

L. 1407

S.

Posada nauczyciela przy szkole trywialnéj w Morawicy dostała się P. Antoniemu Taborowi nauczycielowi takiéjże szkoły w Rudawie. W skutek tego rozpisuje się Konkurs w celu obsadzenia opróżnionéj posady nauczyciela przy szkole w Rudawie, do któréj oprócz użytku 2 morgów gruntu przywiązana jest roczna płaca w kwocie 197 złr. 39 c. w. a. częścią z funduszu szkolnego a częścią od gminy pobierana.

Podania Kandydatów o tę posadę winny być tutaj za pośrednictwem właściwych Zwierzchności przed d 20. Września b. r. nadesłane. —

Z Konsystorza Jlngo Dyjec. Krak.

Kraków dnia 31. Lipca 1863.

L. 1423

S.

Kopija Reskryptu W. c. k. Komisyi Namiestniczéj z dnia 24. Lipca 1863. do L. 17393.

Hochwürdiges bischöfliches Consistorium in Krakau.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchster Entschließung vom 17. v. Mts allergnädigst zu genehmigen geruht, daß die Kosten der Erhaltung der dritten zu errichtenden Knabenhauptschule in Krakau auf den Schulfond übernommen werden, unbeschadet der seinerzeit im Wege der Gesetzgebung zu treffenden Bestimmung, wornach zur Erhaltung dieser in jeder Beziehung der Stelle einer Communalschule einnehmenden Anstalt die Commune nach Maßgabe ihrer Leistungsfähigkeit oder der Landesfond berufen sein würde.

Dies wurde der k k. Statthalterei-Commission mit Erlaß des h. Staats-Ministeriums vom 10. Juli l. J Z 6540/C. U. mit dem Bedeuten eröffnet, daß nunmehr der Errichtung einer dritten christlichen vierklassigen Knabenhauptschule in Krakau, welche bezüglich des Aufwandes jener bei St. Barbara gleichgestellt sein soll, gegen Auflassung der an der hiesigen Musterhauptschule bestehenden vier Parallelklassen nichts im Wege steht, und daß die neue Hauptschule mit Beginn des nächsten Schuljahres eröffnet werden kann.

In Gemäßheit des Dekrets des bestandenen h. Unterrichts-Ministeriums vom 10. Dezember 1854 Z. 12828 bestehen an der zweiten Hauptschule bei St. Barbara in Krakau nachstehende sistemisirte Stellen, als:

2 Lehrer mit dem Gehalte von	420	fl.	—	kr	ö. W.
1 " " " " "	367	"	50	"	" "
1 " " " " "	315	"	—	"	" "
1 Katechet " " " "	420	"	—	"	" "

1 Lehrgehilfe mit dem Gehalte von 157 fl. 50 kr. ö. W.

1 Schuldiener mit dem Lohne järlicher 126 „ — „ „ „

Für die Leitung der genannten Hauptschule bezieht der betreffende dirigirende Lehrer eine Remuneration von 105 fl. ö. W. jährlich, das Pauschale auf Prämien beträgt 21 fl., auf geringere Schulbedürfnisse 31 fl. 50 kr. ö. W.

Hinsichtlich eines Quartierbeitrags für den dirigirenden Lehrer an der bewilligten dritten Hauptschule wendet man sich unter Einem an das h. Staats-Ministerium, da in dieser Hinsicht der faktische Bestand an der zweiten Hauptschule bei St. Barbara, wo der dirigirende Lehrer eine Naturalwohnung genießt, nicht maßgebend sein kann.

Die Eröffnung der dritten Hauptschule schon mit dem Schuljahre 186³/₄ dürfte nach hierortigem Erachten nur unter der Bedingung möglich sein, daß das Lokale, wo gegenwärtig die 4 Parallelklassen unterbracht sind, gegen den im h. o. Erlaße vom 8. Oktober v. J. Z 6215 angedeuteten Miethzins auch fürs Schuljahr 186³/₄ beibehalten und die bisherigen Lehrer der Parallelklassen als Supplenten der vier Klassen der neuen Hauptschule gegen Bezug der normalmäßigen Substitutionsgebühr bis zum 2. Semester belassen würden.

Die Leitung der Schule müßte einem erfahrenen Lehrer der zwei Knaben hauptschulen Krakaus gegen Bezug der oben angedeuteten Remunerazion übertragen werden.

Inzwischen könnte der Conkurs zur definitiven Besetzung der obenangeführten Lehrerstellen ausgeschrieben und die Besetzung bis 1. Februar k. J. vorgenommen werden, so daß mit dem 2. Semester des künftigen Schuljahres die neuernannten Lehrer in ihren Dienst eingeführt werden könnten.

Auch an dieser dritten Hauptschule ist das Schulgeld wie an den beiden andern Hauptschulen Krakau's im Betrage von drei Gulden ö. W. abzuverlangen in welcher Beziehung dieselben Vorschriften, wie für die andern zwei Knabenschulen gelten.

Dies wird dem hochwürdigen bischöflichen Consistorium mit Bezug auf den Bericht vom 24. Dezember 1862 Z. 1742 zur gefälligen weiteren Veranlassung mitgetheilt. D. U. S.

Na mocy zatem Reskryptu co dopiero przytoczonego, rozpisuje się niniejszem Konkurs na następujące posady przy szkole główněj trzeciéj męzkiéj, patronatu rządowego w Krakowie:

I. Na posadę nauczyciela pełniącego zarazem obowiązki dyrektora z pensyją roczną 420 złr. w. a. Za sprawowanie obowiązków dyrektorskich zaś pobierać będzie osobno wynagrodzenie w kwocie 105 złr. w. a., tudzież pauszale na mieszkanie w takiéj kwocie, jaką W. c. k. Ministerstwo Stanu (do którego się w téj mierze udano) zadecyduje;

II. Na posadę katechety z roczną pensyją w kwocie 420 złr. w. a.

III. Na posadę nauczyciela z roczną pensyją w kwocie 420 złr. w. a.

IV. Na posadę nauczyciela z roczną płacą w kwocie 367 złr. 50 c. wal. austr.

V. Na posadę nauczyciela z roczną zapłatą w kwocie 315 złr. w. a.

VI. Na posadę pomocnika stałego z roczną płacą w kwocie 157 złr. 50 c. w. a. i

VII. Na posadę odźwiernego z roczną płacą w kwocie 126 złr. w. a.

Ubiegający się o te posady mają prośby swoje własnoręcznie napisane, allegatami poparte i należycie ostemplowane za pośrednictwem właściwych Zwierzchności najdaléj do dnia 30. Września b. r. tutaj nadesłać!

Z Konsystorza Jlngo Dyjec. Krak.

Kraków, dnia 3. Sierpnia 1863.

L. 1455
S.

P. Karolina Żuk Skarszewska właścicielka pensyonatu panieńskiego w Wieliczce uzyskawszy Dekretem W. c. k. Komisyi Namiestniczéj z dnia 25. Września r. z. do L. 5580 przywilej na otwarcie prywatnego naukowo-wychowawczego zakładu panieńskiego w Krakowie, za-

mierzyła z początkiem nadchodzącego roku szkolnego z tegóż przywileju uczynić użytek.

Z Konsystorza Jlngo Dyjec. Krak.

Kraków, dnia 5. Sierpnia 1863.

L. 1468

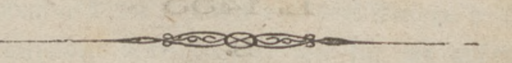
S.

Chcąc szanownym PP. Właścicielkom i Właścicielom szkół i prywatnych naukowo-wychowawczych zakładów ułatwić stósowanie się do ustaw obowiązujących, przypomina się *„Dekret c. k. ministerstwa oświecenia z dnia 2. Października 1858. L. 1244. dotyczący szkół prywatnych, jako téż zakładów naukowo-wychowawczych prywatnych w obrębie szkoły ludowéj,"* w swoim czasie do publicznéj wiadomości podany.

§. 1.

Zakłady prywatne do nauki i wychowania młodzieży są albo szkołami prywatnemi albo zakładami prywatnemi naukowo-wychowawczemi. Pierwsze zajmują się właściwie nauczaniem, a wychowaniem tylko o tyle, o ile do tego i szkoły publiczne są obowiązane; drugie prócz nauczania starają się o wychowanie w całéj objętości i dlatego powierzoną sobie młodzież na mieszkanie i stół przyjmują.

(Dalszy ciąg nastąpi).



ANTONI
Biskup Amatunt i Wik. Apost. Krak.

X. Paweł Russek
Kanclerz.

Czcionkami Karola Budweisera w Krakowie.